

Dominum propitiandum, iis debita iustitiae Dei persolvenda, iis compensanda delicta, iis veniam emendandam: quamvis enim largitate misericordiae culpam remiserit, poenam tamen retinere disciplina iustitiae: hanc esse poenam, quae satisfactionibus redimenda sit. In hanc tamen summam recidunt omnia, nos quidem a Dei clementia delictorum veniam impetrare, sed intercedente merito operum, quibus peccatorum noxa compensetur, quo debita iustitiae Dei satisfactio persolvatur. Talibus mendaciis oppono gratuitam peccatorum remissionem, qua nihil in Scriptura clarius praedicatur. Primum, quid est remissio nisi merae liberalitatis donum? Non enim remittere dicitur creditor, qui antapocham testatur sibi numeratam pecuniam: sed qui nulla solutione, ultro sua beneficentia nomen expungit. Cur deinde *gratis* additur, nisi ad tollendam omnem satisfactionis opinionem? Qua igitur confidentia suas satisfactiones adhuc erigunt, quae tam valido fulmine prosternuntur. Quid autem? quum Dominus per Jesaiam clamat: Ego sum, ego sum qui deo iniquitates tuas propter me, et peccatorum tuorum non ero memor: annon aperte denuntiat, causam et fundamentum remittendi a sola sua bonitate se petere? Praeterea quum Scriptura universa testimonium Christo deferat, quod per nomen ejus sit accipienda peccatorum remissio: nonne alia omnia nomina excludit? Quomodo igitur per satisfactionum nomen accipi docent? Neque vero hoc se dare satisfactionibus negent, etiamsi ipsae intercedant quasi subsidia. Nam quod Scriptura ait, *per nomen Christi*, intelligit nihil nos afferre, nihil nostrum praetendere, sed sola Christi commendatione niti: quemadmodum Paulus asserens, quod "Deus erat mundum sibi in Christo reconcilians, non imputans propter ipsum hominibus delicta," modum rationemque mox subjicit, "quia pro nobis factus est peccatum, qui peccati expers erat."

Verum qua sunt perversitate, et peccatorum remissionem, et reconciliationem, fieri semel dicunt, quum in gratiam Dei per Christum in Baptismo recipimur: post Baptismum, resurgendum esse per satisfactiones: sanguinem Christi nihil prodesse, nisi quatenus per claves ecclesiae dispensatur. Nec de re dubia loquor, quum suam impuritatem clarissimis scriptis prodiderint: nec unus aut alter, sed universi Scholastici. Nam ipsorum magister, postquam Christum in ligno poenam peccatorum soluisse, juxta Petri doctrinam, confessus est: subjuncta illico exceptione sententiam illam corrigit, quod in Baptismo omnes peccatorum poenae temporales relaxantur: sed post Baptismum, poenitentiae beneficio minorantur: ut ita simul cooperetur crux Christi et nostra poenitentia. Sed longe aliter Joannes: "Si quis peccaverit, ait, habemus advocatum apud Patrem, Jesum Christum: et ipse est propitiatio pro peccatis nostris. Scribi vobis, filioli: quia remittuntur vobis peccata propter nomen ejus." Certe fidelibus loquitur, quibus dum Christum proponit peccatorum propitiationem, non aliam esse satisfactionem ostendit, qua offensus Deus propitiari placari possit. Non dicit, Semel vobis per Christum reconciliatus est Deus, nunc vobis alias rationes quaerite: sed perpetuum facit advocatum, qui sua intercessione in Patria gratiam nos semper restituit: perpetuam propitiationem qua peccata expiuntur. Est enim illud perpetuo verum quod alter Joannes dicebat: "Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi." Tollit (inquam) ipse, non alius: hoc est, quando ipse solus est Agnus Dei, solus quoque oblatio est pro peccatis, solus satisfactio. Nam quum jus et potestas ignoscendi proprie competat in Patrem, ubi a Filio distinguitur, ut jam visum est: in altero gradu Christus hic locatur, quod poenam nobis debitam in se transferens, reatum,